

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON JÄSENLEHTI

NO 4'2014

ensika

TÄTÄ LEHTÄÄ
JAETAAN
Väkivaltatyön
FOORUMILLA

*Turvakodista
apua momeen
hätään* 4

*Arkinen
osallisuus* 14

*Lakiesitys
turvakotien
rahoittamisesta* 8

4

Kuva: Shutterstock

LAPSI SAA RAUHAN OLLA
LAPSI, KUN TURVAKOTI
AUTTAA VANHEMPAA
SELVITTÄMÄÄN
PERHEEN VAIKEUKSIA.

10

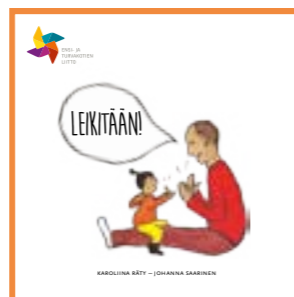
NAMIBIASSA LASTEN
KURITTAMINEN ON
TAVALLISTA.

14

KATJA JA TUULIA
MATKASELKÄ OULUN
ASIAKKAIDEN
PÄIVÄSSÄ.

11

LAULUT JA LEIKIT LAITETTIIN
KANSIIN VAUVAPERHEITÄ
VARTEN.

sisältö:

- 4 TURVAKODISTA APUA MONEEN HÄTÄÄN
SELVITYS TURVAKOTIEN TYÖN VAIKUTUKSISTA
VALMISTUU TÄNÄ SYKSYNÄ
- 8 LAKIESITYS TURVAKOTIEN RAHOITAMISESTA
ON KESKENERÄINEN
TOIMINNAN SUJUVA JATKUMINEN VAATII VIELÄ TYÖTÄ
- 10 KAHVITAUKO
NAMIBIASSA TURVAKOTI TOIMII LAHJOITUSTEN
VARASSA
- 11 LYHYESTI
- 12 MINUN TYÖVIKKONI
VÄKIVALTATYÖN FOORUMI VALMISTUU
- 14 OSALLISUUS TUNTUU ARJEN PIENISSÄ ASIOISSA
- 18 JÄSENYHDISTYKSET
- 23 KIRJANMERKKI
- 25 KOLUMNI
MITÄ NETISSÄ PUHUTAAN TURVAKODEISTA?
- 27 YHTEYSTIEDOT

Leenaa kiinnostasi!

S. 14

ÄIDIT IRTI SYNNYTYSMASENNUKSESTA
ÄIMÄ RY:N PUHEENJOHTAJA **Leena Hon-
kavaara** LUKI JO ENNALTA ENSKAN 4/14.

"Eniten minua kiinnosti juttu **Osallisuus tuntuu arjen
pienissä asioissa**. Mietimme osallisuutta myös ÄIMÄ
ry:ssä. Kun ihminen sairastuu mieleltään, hän on
usein heittopussi, joka lähetetään paikasta toiseen.
Jutun lukiessani tajusin, että osallisuus on hyvin pieniä
arkisia asioita. Vertaistukiäidit voivat lisätä sairaan äidin
osallisuuden tunnetta."

enska N° 4'2014

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenlehti
32. vuosikerta, ISSN-L 1799-8069, ISSN 1799-8069

Päätoimittaja: Ritva Karinsalo

Toimitussihteeri: Essi Lehtinen

Toimituskunta: Ritva Karinsalo, Essi Lehtinen, Salla Frisk,
Mari Manninen, Mikko Savelainen, Katariina Suomi ja
Kristina Sarivaara

Juttuideat ja palaute toimitukseen:

essi.lehtinen@ensijaturvakotienliitto.fi

Ilmoitukset: Kirsti Kaleva

Ilmoitushinnat:

1/1 sivua 700 e | 1/2 sivua 500 e | 1/4 sivua 280 e

Tilaukset ja osoitemuutokset:

toimisto@ensijaturvakotienliitto.fi

Tilaushinta: 25 e / vuosi

Taitto ja ulkoasu: Rohkea Ruusu Oy

Painopaikka: Lönnberg Oy

Kannen kuva: Shutterstock

www.ensijaturvakotienliitto.fi/liitto/jasenlehti-enska/

ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO

ilmestymisaikataulu:

5/14 vk 49

PÄÄKIRJOITUS

Kuva: Mikaela Löfroth

AVOIMUUTTA TURVAKOTILAIN TEKOOON

Ensi- ja turvakotien liiton vaikuttamistyön yksi painopiste on usean vuoden ajan ollut turvakotien rahoituspohjan vakauttaminen. Tavoitetta on tukenut Istanbulin sopimuksen ratifointiprosessi. Valtion on otettava laajempi vastuu lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisystä ja vastaamisesta väkivallasta aiheutuvaan tuen tarpeeseen. Turvakoteja tarvitaan lisää, erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomeen. Lokakuun alussa valmistuu myös teettämme selvitys turvakotien vaikuttavuudesta ja turvakoteihin liittyvistä mielikuvista.

Ilomme oli suuri, kun keväällä **Kataisen** hallituksen rakennepoliittiseen ohjelmaan kirjattiin, että turvakotien rahoitusvastuu siirtyy valtiolle. Nyt päästäisiin jatkuvasta painajaisesta, joita yksittäiseen asiakasperheeseen sidottu maksusitoumuskäytäntö tuottaa ja jossa taloudellisen riskin kantaa kansalaisjärjestö. Huolta tosin aiheutti, miten suunniteltu rahoitus kohdennetaan ja riittäkö se edes nykyisen järjestelmän ylläpitoon.

Sain käsiini hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle. Laki on siis todella tulossa, rahoitus vakautuu ja saatavuus lisääntyy. Kuntien ja järjestöjen turvakoteja tulevat koskemaan samat lupakäytännöt ja laatuvaatimukset. Hyvä juttu.

Huoli alkoi kasvaa, kun luin lakiesitystä. Liian monta kysymystä on vaila vastausta ja vuoden vaihde lähestyy. Millä kriteereillä turvakoti saa ensi vuonna valtion tukea? Mistä tulee sopimusturvakoti, keskusturvakoti, etä-turvakoti, yhteistyöturvakoti, salainen turvakoti? Käsitelmärittelyt ovat pahasti kesken. THL:n rooli tulee olemaan koordinoija, valvoja, kehittäjä, kouluttaja. Mistä otetaan rahoitus tähän toimintaan? Tuottajille tarkoitettua määräraahastako?

Liitto harmittelee, että sosiaali- ja terveysministeriö ei asettanut työryhmää valmistelemaan lakiesitystä. Olisimme yhteistyössä oikoneet virheet ja selkiyttäneet käsitteet. Työtä, huolta ja tuskaa olisi säästynyt.

Liitto vaatii nyt avoimuutta jatkovalmisteluun, jotta lakiesityksen tavoitteet toteutuvat emmekä menetä turvakotipaikkoja tässä merkittävässä käännekohdassa.

Ritva Karinsalo
toimitusjohtaja

Turvakodista apua momeen hätään

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON SELVITYS TURVAKOTIEN TYÖN VAIKUTUKSISTA VALMISTUU
TÄNÄ SYKSYNÄ. KIRSI JA MARISSA KERTOVAL SIINÄ, ETTÄ HE TUNTEVAL SAANEENSA
TURVAKODISSA IHMISARVONSA TAKAISIN.

TEKSTI: Essi Lehtinen KUVAT: Shutterstock

– Olin niin väsynyt, että mietin jo kohtaavani tappouhkauksia lähettäneen entisen mieheni. Ajattelin, että meidän selviytymisellä ei ole mitään väliä, kun kukaan ei voi auttaa.

Kirsi oli eronnut jo vuosia aiemmin, kun mies alkoi uhkailla ”vaimoan” ja lapsiaan eri tavalla kuin aiemmin. Lähestymiskielto ei miestä pidellyt. Hän rikkoi sitä minkä ehti ja yritti jopa polttaa Kirsin ja lasten asunnon. Vankilatuomio rauhoitti tilanteen hetkeksi. Vankilasta vapautuminen kuitenkin aikaistui ensikertalaisuuden vuoksi ja Kirsi lapsineen eli taas painajaista.

Mies jatkoi uhkailua välikäsien kautta. Miehen äidin välittämien viestien sävy oli pelottava. Huumeista sekava mies nimesi päivämääriä, jolloin olisi tulossa. Jos Kirsi ja lapset eivät muuttaisi hänen kanssaan ulkomaille tai lasten tapaaminen muuten ei sujuisi isän haluamalla tavalla, hän tappaisi.

– Emme tieneet, koska mies taas ilmestyy oven taakse.

VIRANOMAISET EIVÄT AUTTANEET

Kotikunnan poliisi sanoi, ettei voi tehdä mitään. Mies oli kärsinyt tuomionsa. Poliisi myös neuvoi Kirsiä olemaan hakematta uutta lähestymiskieltoa ja tekemättä rikosilmoituksia, koska ne voisivat ärsyttää miestä.

– Minua ei otettu vakavasti, luukuilla saatettiin jopa naureskella asialleni.

– Tuntui, että jouduin luopumaan oikeuksistani.

Kirsi teki itse lapsistaan lastensuojeluilmoitukset saadakseen apua. Hänelle ja lapsille tarjottiin paikkaa asuntolassa, mutta sinne Kirsi ei halunnut, koska ei pitänyt sitä turvallisena.

– Enkä halunnut turvakotiin, koska mielikuvani siitä oli laitostainen ja tunteeton.

Ennen isänpäivää muutama vuosi

sitten vaihtoehdot alkoivat kuitenkin olla loppu. Mies oli taas viestittänyt, että ennen juhlapäivää tapahtuu. Kirsi itki hiljaa autossa, kun sisko vei Kirsin ja lapset turvakotiin.

– Olin niin lamaunut, etten pystynyt tekemään mitään. Soitin vain äidille ja siskolle ja he pakottivat meidät matkaan.

JOKU TOINEN VALVOI

Turvakoti yllätti Kirsin. Se tuntui alusta lähtien turvalliselta.

– Minut otettiin vastaan ihmisenä, ei uhrina. Turvakodin johtaja oli jopa jäänyt odottamaan meitä, kun tulimme aika myöhään.

–En ollut enää yksin.

Lapsille näytettiin leikkihuone ja Kirsistä tuntui, että he olivat tulleet paikkaan, jossa käyvät monet muutkin. Ei tarvinnut hävetä sitä, mitä heille oli tapahtunut. Keskustelut tilanteesta al-

Turvakoti on viihtyisä ja
kodinomainen paikka.

Lasten huomioiminen oli erinomaista ja hyvin tärkeää, sanoo Kirsi.

koivat seuraavana päivänä, kun Kirsi siihen pystyi.

– Minua ei pakotettu puhumaan, eikä kukaan voivotellut kohtaloamme. Tuntui, että meistä oikeasti välitettiin ja että työntekijät uskoivat minua.

– Tuntui, että sain ihmisarvoni takaisin, että olin avun arvoinen.

Muiden aikuisten ympärivuorokautinen läsnäolo ja lukitut ovet saivat aikaan myös sen, että Kirsi nukkui hyvin.

– Ehkä parasta latautumista oli, ettei tarvinnut heräillä yöllä joka ääneen.

– Lapsia helpotti, kun he huomasivat, että minun asiani olivat mahdollisimman hyvin, eikä minusta tarvinnut olla huolissaan.

– Ehdin olla läsnä ja turvana siinä heille koko ajan.

Myös työntekijät keskustelivat lasten kanssa tapahtuneesta ja puuhasivat heidän kanssaan, kun äiti puhui työntekijöiden kanssa.

– Se oli tosi viihtyisä ja kodinomaisen paikka.

VERKOSTO TOIMI

Ennen kuin tilanne lopulta rauhoittui, Kirsi ja lapset asuivat turvakodilla vielä kahdesti. Lähtö kotoa tuntui joka kerran vaikealta, vaikka vastassa olikin tuttuja ihmisiä. Asioita järjesteltiin vähitellen.

– Kaiken kaikkiaan turvakodin ja sen kanssa yhteistyötä tekevien saumaton yhteistyö oli meidän perheen tilanteessa kuin suoraan oppikirjasta.

– Turvakodista ei pompoteltu paikasta toiseen, kuvaa Kirsi.

Turvakodin ja Rikosuhripäivystyksen työntekijät saivat aikaan sen, että kotikunnassa järjestettiin monen eri viranomaisen yhteispalaveri, jossa päätettiin, että äiti ja lapset muuttavat toiselle paikkakunnalle. Kirsi tunnusti, että turvakoti halusi vilpittömästi auttaa heitä.

– He tekevät kaikkensa, ettei yhtään uhria enää tulisi.

– Opin myös, että eri paikkakuntien viranomaiset toimivat eri tavoin. Kotipaikkamme poliisi ja lastensuojelu tekivät vain välttämättömän. Voi olla, että he pelkäsivät omasta puolestaan, jos käy ilmi, kuka minua on auttanut, pohtii Kirsi.

HÄDÄSTÄ VOI PUHUA

Marissaa lastensuojelu on kahdesti vaatinut lähtemään turvakotiin. Henkinen väkivalta, töniminen ja uhkaava, arvaamaton ilmapiiri Marissan ja hänen miehensä välillä oli pahentunut vuosien mittaan.

Kolmevuotias **Anna** reagoi kodin tunnelmaan itkemällä, potkimalla, heittelemällä tavaroita ja olemalla koko ajan varuillaan. Kun toisen lapsen syntymä ei korjannut tilannetta, Marissan äiti teki lapsenlapsistaan lastensuojeluilmoituksen. Kartoituksen jälkeen lastensuojelun vaihtoehdot olivat, että lapset lähtevät turvakodille äidin kanssa tai ilman äitiään.

Turvakodissa Anna-tyttö rauhoittui nopeasti.

– Uskalsi luottaa, ettei tule huutoa ja tappelua yhtäkkiä, kuvaa Marissa.

– Minulle suurin apu oli, että ympärillä oli ihmisiä, jotka eivät tuomitse ja huuda.

Marissa oli tukeutunut äitiinsä, joka

yrityi välittää asioita nuorten vanhempien välillä. Kotona tapahtuvasta ei ollut kuitenkaan voinut puhua niin, ettei siitä olisi seurannut suurempaa kaaosta.

– Turvakodilla pystyin puhumaan hädästäni ja tuskastani.

– Kaikkihan oli siihen saakka ollut minun vikani ja itse järjestämäni.

ITSESTÄ PIDETTÄVÄ HUOLTA

Lasten isän käytöksen täydellisen muuttumisen jälkeen pari yrityi jatkaa vielä yhdessä. Koko ajan Marissa piti lapsista huolta.

– Vähän aikaa meni tosi hyvin, kunnes pikkuhiljaa kaikki alkoi luisua samaan.

– Muutaman kuukauden kuluttua vatsaa alkoi nipistellä ja pelottaa, että alkaako tämä taas.

– Yritin hirveästi, ettei meille kävisi niin kuin aiemmin, mutta niin kävi ja oikeastaan pahemminkin.

Toinen kerta turvakodissa oli erilainen. Marissa oli henkisesti loppu, jo melkein luovuttanut.

– En ollut nukkunut kunnolla moneen kuukauteen. Päivät menivät ihme sumussa. Uni tuli vasta kolmen neljän aikaan yöllä. En ollut pystynyt syömään, painokin oli tippunut.

– Melkein pahinta oli, että Anna oli vielä kotona ollessa yrittänyt pitää musta huolta. ”Äiti, onko kaikki hyvin?” ”Älä välitä isistä.” ”Äiti, lähdetään retkelle.”

Turvakoti vahvasti Marissaa.

Nyt hän haluaa pitää huolta myös itsestään.

Kävelemään oppinut kuopus sai raivokohtauksia, juoksi seinää päin ja huusi.

– Tärkeintä oli pääsy pois ja se, että joku veti ylös toivottomuudesta.

Turvakodissa molempien lasten oireilu taas laantui. Annaa leikitettiin ja sitä kautta selvitettiin, miten syvästi väkivalta oli ehtinyt vaikuttaa lapseen.

– Molemmilla kerroilla turvakodilla olen miettinyt, mikä ja kuka minä olen.

– Olen saanut tuoda sen ulos ja täysin ulkopuolinen ihminen on vakuuttanut: ”Sä et ole Marissa huono äiti, etkä sä ole huono ihminen.”

– Olen taas löytämässä oman itseni.

Turvakodilta äiti ja tyttäret muuttivat toiselle paikkakunnalle, mutta niin lähelle että hyvät ystävät ovat vielä tavoitettavissa ja isä voi tavata lapsiaan. Marissa tarkkailee edelleen lapsiaan ja etsii merkkejä vahingosta, joka heille on aiheutunut.

– Ajattelin aina, että pidän huolta lapsistani, vaikka mikä olisi.

– Nyt olen alkanut ymmärtää, että minun on pidettävä huolta itsestäni, jotta voin pitää huolta lapsista.

Olemme edelleen tervetulleita turvakodille juttelemaan työntekijöiden kanssa.

He ovat ja pysyvät tukena.

Selvitys turvakotien avun vaikutuksesta

TEKSTI Leena Marila-Penttinen

Ensi- ja turvakotien liitto selvittää, mikä turvakotien työssä auttaa asiakkaita. Miten ja miksi asiakkaiden tilanne turvakotityön johdosta muuttuu ja kuinka pitkälle apu kantaa? Keitä turvakodin apu saavuttaa, keitä mahdollisesti ei ja miksi? Saavuttamisella tarkoitetaan sekä sitä, miten helppoa on tehdä päätös turvakotiin lähtemisestä, että sitä, miten lähellä turvakoti on.

Selvitystä varten on haastateltu turvakotien asiakkaita, työntekijöitä ja turvakotien sidosryhmien työntekijöitä. Aineistoon kuuluvat myös toiminnan- ja puheenjohtajien kirjalliset vastaukset ja käytettävissä olevat tilastot. Kiinnostavan lisän aineistoon tuo eri keskustelupalstoilta koottu verkkoaineisto (esim. Suomi24.fi, Nettiturvakoti, Facebook). Palstoilla ihmiset keskustelevat muun muassa turvakotiin lähtemisestä.

Selvityksen tuottamaa tietoa tullaan käyttämään paitsi vaikuttamistoinnassa, myös turvakotityön kehittämisessä edelleen. Erityisesti nyt, kun uusi turvakotilaki on tulossa ja sen toimeenpano hakee uomiaan, tietoa tarvitaan. Tuloksia esitellään ensi kertaa Nordiska kvinnor mot våld -seminaarissa Kööpenhaminassa lokakuun alussa. Niistä puhutaan myös väkivaltatyön työkokouksessa Vantaalla marraskuun alussa.

Selvityksen aineiston kokosivat väkivaltatyön suunnittelijat **Leena Marila-Penttinen** ja **Veli-Matti Toikka**. Verkko keskusteluita seurasi Nettiturvakodin kehittämisestä viime vuodenvaihteeseen asti vastannut **Emmi Juutilainen**. Aineiston analysoivat professori **Merja Laitinen** Lapin yliopistosta ja yhteiskuntatieteiden tohtori **Auli Ojuri**. Selvitys on tehty Osuuskunta Tradeka-yhtymän tuella.

KATSO MYÖS:

EMMI JUUTILAISEN KOLUMNI VERKKOKESKUSTELUISTA, S. 25.

Lyhyellä lauseella ei pysty kuvaamaan, miten moninaista *turvakodin apu* on ollut ja miten arvokasta työtä siellä tehdään, *sanoo Marissa.*

Lakiesitys

turvakotien rahoittamisesta on **keskeneneräinen**

LAKI TURVAKOTIEN RAHOITUKSEN SIIRTYMISESTÄ VALTION VASTUULLE ETENEE. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI HERÄTTÄÄ ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITOSSA PERIAATTEELLISTA TYYTYVÄISYYTTÄ JA TOISAALTA SUURTA HUOLTA. LUONNOKSESTA NÄKY YHÄN KOHDASSA VALTAVA KIIRE, JOLLA SE ON TEHTY.

TEKSTI: Ritva Karinsalo, Sari Laaksonen, Essi Lehtinen ja Miia Pitkänen KUVA: Shutterstock

Ensi- ja turvakotien liiton mielestä on lähtökohtaisesti hyvä, että valtion vastuu turvakotien rahoituksesta kirjataan lakiin. Yli 35 vuoden turvakotityö on tehnyt liitolle selväksi, että rahoituksen tuoma vakaus on työlle ja sen kehittämiseksi aivan olennainen.

– Asiaa on ajettu pitkään erilaisissa työryhmissä ja perheväkivallan ehkäisyyn liittyvissä raporteissa, sanoo toimitusjohtaja **Ritva Karinsalo**.

Liitossa pidetään myös hyvänä, että kaikkien turvakotien valvonta ja lupamennettely yhdenmukaistuvat.

RAHAA LÄHTÖKOHTAISESTI LIIAN VÄHÄN

Lakiluonnoksessa sanotaan, että lain tarkoitus on varmistaa turvakotipalvelujen rahoitus niin, että apu olisi jokaisen sitä tarvitsevan saatavilla asuinpaikasta riip-

pumatta. Ensi vuodeksi varattu kahdeksan miljoonan euron määräraha ei kuitenkaan riitä nykyistenkään turvakotien toiminnan rahoittamiseen.

Liiton kannanotossa sosiaali- ja terveysministeriölle esimerkkinä käytetään Pääkaupungin turvakotia, joka tänä vuonna on kesän loppuun mennessä laskuttanut kuntia turvakodin käytöstä jo 800 000 euroa. Jos valtion rahoitus jaettaisiin perhepaikkojen lukumäärän mukaan, Pääkaupungin turvakodin koko vuoden rahoitusosuus olisi 650 000 euroa.

Vantaan turvakoti, joka on pitkään tehnyt hyvää yhteistyötä Vantaan kaupungin kanssa, laskee niin ikään, että valtion rahoitus tulisi olemaan noin puolet turvakodin toimintakustannuksista.

– Raha ei tule riittämään toimintaan, sanoo Vantaan turvakodin toiminnanjohtaja **Kristiina Väänänen**. Muuta kuin valtion rahaa turvakodin toimintaan ei ole tulossa. Lakiesitys keho-

taa turvakoteja sopeuttamaan toimintansa olemassa olevaan rahoitukseen. Käytännössä ministeriön esitys pikemminkin vähentää turvakotipaikkoja Suomessa kuin lisää niitä.

MIKÄ JATKOSSA ON TURVAKOTI?

Paitsi riittävää rahoitusta, liitto peräänkuuluttaa asetusta, joka määrittelee yksiselitteisesti, millainen on turvakoti ja millaisia turvakotipalvelut. Määrittelyssä on otettava huomioon Istanbulin sopimus ja kansalliset laatusuosukset, joihin Suomi on jo sitoutunut. Toiminnan kriteerien on oltava selkeitä ja samat kuntien ja muiden toimijoiden turvakodeille.

Kokkolassa ensi- ja turvakodissa on yhteensä viisi perhepaikkaa, joissa autetaan joustavasti sekä ensikodin että turvakodin apua tarvitsevia. Budjetti ja henkilökunta ovat yhteiset.

Rahoituksen määrittelyssä on pidet-

tävä mielessä paikalliset tarpeet.

– Jos turvakotitoiminta vaatii jatkossa täysin omat työntekijänsä ja oman erillisen budjettinsa, ensikodin ylläpito voi käydä vaikeaksi, sanoo toiminnanjohtaja **Marita Loukiainen**.

LAPSET VÄKIVALLAN UHREINA

Ensi- ja turvakotien liitto on kehittänyt menetelmiä väkivaltaa kokeneiden ja sille altistuneiden lasten auttamiseksi 15 vuoden ajan. Lakiluonnoksessa liittoa ihmetyttää, miten heikoksi se jättää lapsen aseman ja asiakkuuden turvakodissa. Lapsen katsotaan tulevan aikuisen mukana, eikä hänen omaa avun tarvettaan nosteta selvästi esiin.

Yksinäisen naisen mahdolliset vaikeudet päästä turvakotiin eivät johdu siitä, että lasten avun tarve on tunnustettu.

Ensi- ja turvakotien liitossa on myös mietitty, kuka määrittelee jatkossa, miten pitkään perhe voi olla turvakodissa. Avopalvelut ennen turvakotijaksoa ja sen jälkeen kuuluvat lakiluonnoksen mukaan kunnan järjestettäväksi ja rahoitettaviksi. Valtion rahoitus koskee vain laitospalvelua.

SIJAINNIN SALAAMINEN VAIKEAA

Luonnoksessa on myös uusia käsitteitä, joiden määrittely on kesken: keskusturvakoti, etäturvakoti ja yhteistyöturvakoti. Epäselvää on, kuka päättää, mikä on keskusturvakoti ja mikä tai mitkä yhteistyössä sen kanssa. Miten turvakoteja johdetaisiin, miten rahoitus jaettaisiin, miten kustannettaisiin lakiesityksessä vaadittavat salaiset yhteydet keskusturvakodin ja etäturvakodin välillä?

Lakiesityksen mukaan turvakodista tulee salainen, kun osoite ei ole kenenkään tiedossa. Turvakotiverkostolle annetaan siinä valta päättää salaamisesta silloin, kun asiakkaan turvallisuusriski on erityisen suuri.

Liiton mielestä on käytännössä mahdollista, että turvakotien osoitteet olisivat salaisia kaikkien turvakotien osalta. Ta-

voite on, että perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhrit hakeutuisivat mahdollisimman ajoissa saamaan apua ja siksi turvakodin ja sen asiantuntijuuden läsnäolo palveluverkostossa on erittäin merkittävä.

Nykyisin toimivien turvakotien kannalta isoja, avoimia kysymyksiä on paljon.

– Jatkamme toimintaamme nykyisen kaltaisena niin kauan kuin toimintaedellytykset ovat olemassa, kuvaa Kristiina Väänänen.

TURVAKOTIPALVELUN KOORDINOINTI

Lakiesityksessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) hoitaa turvakotipalvelujen ohjauksen, laadun valvonnan, koordinoinnin ja henkilöstön koulutuksen. THL valitsee sopimusturvakodit ja arvioi, mitkä parhaiten täyttävät edellytykset.

–Jo tässä vaiheessa olisi syytä avata, suhteessa mihin pitää olla paras tai pa-

”

*Yksinäisen
naisen*

mahdolliset vaikeudet

päästä turvakotiin eivät

johdu siitä, että

lasten avun tarve

on tunnustettu.

Namibian

AINOA TURVAKOTI TOIMII
LAHJOITUSVAROIN

Windhoekin slummin
Katuturan lapsia.

Friendly Havenin pihalla
hankkeen koordinaattori Linda
Chikerema (vas.), turvakodin
sosiaalityöntekijä Prisca Tambo,
johtaja Jacky Hoff ja
Johanna Matikka.

VUONNA 1990 ITSENÄISTYNYTTÄ
NAMIBIAA VAIVAVALT EDELLEEN
KÖYHYYS JA ROTUJEN VÄLINEN
ERiarvoisuus. HIV-TARTUNNAT
OVAT YLEISIÄ. NAISIIN JA LAPSIIN
KOHDISTUVA VÄKIVALTA ON
ARKIPÄIVÄÄ.

VALTIO ON KUTSUNUT AVUKSI
KIRKKOJA, JOIDEN SOSIAALINEN
VERKOSTO KATTAÄ KOKO MAAN.
HELSINGIN DIAKONISSALAITOS ALOITTI
TÄNÄ VUONNA YHDESSÄ NAMIBIAN
KIRKKOJEN KANSSA SUKUPUOLEEN
PERUSTUVAN VÄKIVALLAN VASTAISEN
HANKKEEN. HANKETTA TUKEE MYÖS
SUOMEN LUTERILAINEN KIRKKO.

MAASSA ENNENKIN VIERAILLUT
ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON
SUUNNITTELIJA **JOHANNA
MATIKKA** KÄVI WINDHOEKISSA
NAMIBIAN AINOASSA VIRALLISESSA
TURVAKODISSA FRIENDLY HAVENISSA.

JOHANNA MATIKKA, MIKÄ JÄI PÄÄLLIMMÄISENÄ MIELEESI TURVAKODISTA?

–Turvakodin työntekijät ovat sitoutuneita auttamaan, vaikka köyhyys, sairaudet ja väkivalta tekevät työstä haastavaa. Oli koskettavaa nähdä, kuinka työntekijät liikutuivat muistelllessaan vanhan asiakkaan selviytymistarinaa.

MITÄ EROJA HUOMASIT TURVAKODEISSA NAMIBIASSA JA SUOMESSA?

– Friendly Haven toimii puhtaasti lahjoitusvaroilta. Pysyvän rahoituksen puute tekee työstä haastavaa ja vaatii työntekijöiltä kohtuutonta epävarmuudessa elämistä. Työntekijät kertoivat myös, että tarvitsisivat työnohjausta ja konsultaatiota, jota heille ei ole tarjolla.

KETKÄ TURVAKODISTA HAKEVAT TURVAA?

– Naiset, mutta ajoittain myös lapset ilman aikuista saattajaa.

MIKSI VÄKIVALTAÄÄ ON NIIN PALJON?

– Väkivalta elää syvällä kansan vanhoissa uskomuksissa ja käytänteissä. Lasten fyysinen kurittaminen on kielletty, mutta silti sitä käytetään kasvatuksessa ja muun muassa kouluissa. Väkivalta on arkista ja hyväksyttyä, kun sitä ei lapsesta asti opita pitämään vääränä.

ONKO VÄKIVALTA SUKUPUOLITTUNUTTA?

– Kehitysyhteistyö on keskittynyt vuosia voimaannuttamaan naisia ja miehet ovat tipahaneet kyydistä. Ongelmat ovat kasvaneet entisestään, kun naiset ovat kouluttautuneet, hankkineet työtä ja tuntevat oikeutensa.
– Friendly Havenin johtaja pitää tärkeänä, että väkivallan vastaista työtä tehdään yhteisöjen ja myös miesten kanssa.

KENEEN SITTEEN PITÄISI VAIKUTTAA?

– Kaikkiin. Toisaalta kun yhteisöjen vanhimpien ja arvovaltaisimpien käsitykset muuttuvat, sillä on suuri merkitys.

JUODAANKO TURVAKODISSA KAHVIA?

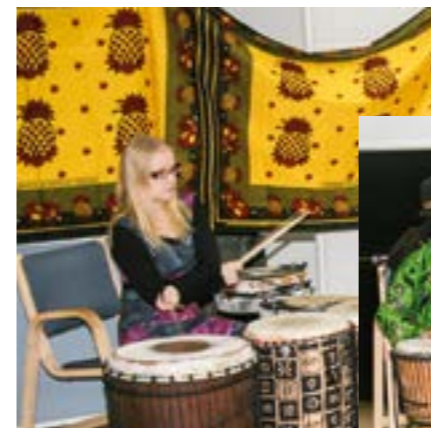
– Meille tarjottiin kahvia ja itse leivottua kakkua. Juon kahvini reilulla lorauksella maitoa.
– Lopuksi puhe kääntyi siihen, mitä naiset myös Suomessa taivastelevat – kuinka jokapäiväiset herkut lihottavat.

YKSINKÖ HOITUU?

Pienperheyhdistys on julkaissut videokampanjan Yksinkö Hoituu? Videot kertovat, millaisia tilanteita voi syntyä, kun yksi vanhempi pyörittää lapsiperheen arkea.

Toimittaja-ohjaaja **Minna Dufton** kuunteli PPy:n jäsenten tarinoita elävästä elämästä ja viisi niistä kuvattiin. Katso videot www.pienperhe.fi

Kuvat: Juhani Ahokkainen

TAIKAHATTU-PÄIVÄ LAHDESSA

Lahden Launeella vietettiin elokuisena lauantaina aivan erityistä kaikkien lasten ja perheiden Taikahattu-päivää. Siinä oli kyse paitsi hauskanpidosta, myös erilaisuudesta ja suvaitsevaisuudesta.

Päivän ohjelmassa oli muun muassa pyörätuoliformularata, sosiaalinen sirkus, avustajakoirat, Nuokun sirkus, kasvomaalausta, ilmapalloja, lasten tanssipaja, keppihevospilailu ja lastenmusabändi.

Päivän suunnittelivat ja toteuttivat Invalidiiliitto ry, Validia Kuntoutus Lahti, Lahden ensi- ja turvakoti ry, Koulutuskeskus Salpaus sekä Leijonaemot ry.

PÄÄKAUPUNGIN TURVAKOTIA JUHLITTIIN VIKKO

Pääkaupungin turvakoti ry:n turvakoti täytti 35 vuotta. Toimintansa aikana turvakoti on auttanut tuhansia helsinkiläisiä aikuisia ja lapsia. Juhltaa vietettiin syyskuun alussa koko viikko, muun muassa tanssimallalla Narinkkatorilla väkivallattoman lapsuuden puolesta.

kuva: Anu Sauliala

kuva: Tuulia Koranen

LYHYESTI

Riitta Särkelä

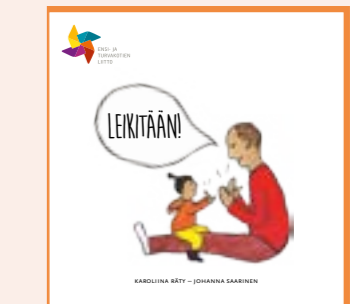
RIITTA SÄRKELÄ ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON TOIMITUSJOHTAJAKSI

YTM, johtaja **Riitta Särkelä** on nimetty Ensi- ja turvakotien liiton toimitusjohtajaksi. Särkelä siirtyy SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n johtotehtävistä liittoon 1.1.2015. Hän on työskennellyt pitkään sosiaalialan järjestöissä sekä luottamustehtävissä. Ensi- ja turvakotien liiton nykyinen toimitusjohtaja, sosiaalineuvos **Ritva Karinsalo** jatkaa tehtävässään vuoden loppuun, jolloin hän jää eläkkeelle.

LORUVIHKKO ILMESTYI

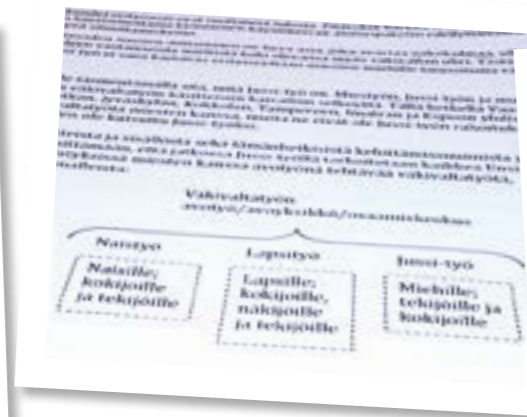
Vastaanottokeskusten vauvaperheille tarkoitettu Leikitään! -kirjanen ilmestyi.

Sosionomiksi opiskelleiden **Karoliina Rädyn** ja **Johanna Saarisen** kokoamat ja kuvittamat laululeikit tukevat turvapaikkaa hakavien vauvaperheiden vuorovaikutusta ja kielennoppimista. Vihkosen tuotti Vauvaperhe turvapaikanhakijana -projekti. Kysy vihkosia liiton toimistosta.

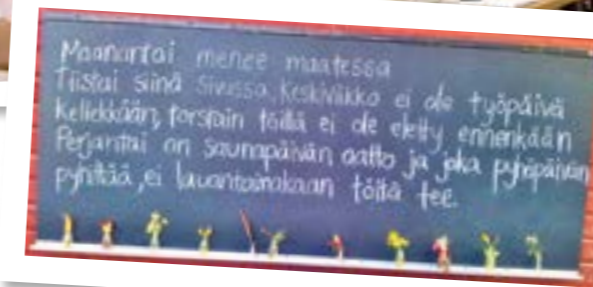

Toinen kissoistamme odottaa minua usein ikkunalla kukkaruukussa.

Jaana Kinnunen ja Jarmo Romo.

Jussi-tyo puhuttaa Pasi-lassa.

TYÖVIKKONI

Sirkku Mehtola.

Väkivaltatyön foorumi valmistuu

VIOLA – VÄKIVALLASTA VAPAAKSI RY:N TOIMINNANJOHTAJA SIRKKU MEHTOLA VALMISTEE 18.–22.8. MUUN TYÖN OHESSA VÄKIVALTATYÖN FOORUMIA. FOORUMI ON MIKKELISSÄ 18.–19.9. Teksti ja kuvat: Sirkku Mehtola

maanantai 18.8.

Menen aamulla salille tunniksi, sen jälkeen on hyvät filikset aloittaa uusi viikko.

Henkilökunnan aamukahvikokouksen yhteydessä käymme lävitse tulevaa viikkoa ja jokasyksyisiä toimintasuunnitelmiin ja talousarvioihin liittyviä asioita.

Aamupäivällä mietimme hanke-vastaavien Jaana Kinnusen ja Jarmo Romon kanssa Saumuri-hankkeen ohjausryhmän kokoonpanoa. Jussi-työntekijämme Kari Hallikainen valmistee ja evästää minua keskiviikon Jussi-työn strategiapäivää varten. Kansalaisjärjestötyö ja sosiaalinen media ovat kenttiä, joiden vahvistamiseen tarvitaan uudenlaista näkökulmaa.

Käyn palkkapäivälounaalla yhteistyökumppanini Anjelian kanssa nauttimassa erinomaisen aterian. Hintakin on normaaliin verrattuna erinomainen, mutta onhan palkkapäivä. Sovimme, missä seuraava lounastapaaminen pidetään. Ehkä julkaisemme vielä kirjan palkkapäivälounaista ja hyvän ruuan ääressä viriävistä keskusteluista.

Iltapäivällä keskustelen mainostojen ja painotuotteita toimittavan firman kanssa materiaalikkasista, jotka

jaetaan Väkivaltafoorumissa. Yhdistyksellämme on oma Äkkilähtö-kassi, joka on kahden iäkkään naisen ideoima tuote. He halusivat kassin kertovan elämän monenlaisista äkkilähdöistä. Heidän äkkilähtönsä ovat usein olleet yöaikaan tapahtuvia pakoja kotoa.

Opiskelijaharjoittelijamme Leila Hartikainen taulukoi eri työpajoihin ilmoitautuneet. Osallistujia on jo liki 130.

Valmistelen hallituksen esityslistan ja laitan kutsun sähköpostiin. Kotiin lähtiessä tapaan pihalla lukion opettajan, joka ohjaa Mikkelin Poikateatteria. Kysyn, voisiko teatteri esiintyä Väkivaltafoorumiin avajaisissa.

Tiistai 19.8.

Aamulenkin jälkeen poljen töihin kahdeksaksi ja lähetän mainostojen tekemien Äkkilähtö-kassien luonnoksia kommentoiville viestinnästä vastaaville vapaaehtoisille. Paikalla oleva henkilökunta tulee myös äänestämään parhaasta kassivaihtoehdosta.

Lounas Pasi Juutin kanssa. Pasi on aloittamassa työt meillä syyskuun alussa. On tulossa Jarmo Romon tilalle Miesten asemalle. Keskustelemme työn

sisällöistä ja kerron toiminnastamme tarkemmin. Pasi on tehnyt 25 vuoden työuran psykiatriassa ja siirtyminen järjestöpuolelle on iso asia monella tavalla.

Saumuri-hankkeen kokoukseen on kutsuttu kaikkien mukana olevien erityisryhmiä edustavien järjestöjen edustajat sekä Väistö-hankkeen vastaava. Jarmo ja Birgitta Huisman-Laine esittelevät hankkeen tavoitteita. Käyn paikalla ajoittain selventämässä hankkeen toteutukseen liittyviä kysymyksiä. Ilmapiiiri vaikuttaa hyvin innostuneelta ja keskustelevalta.

Välillä teen talousarviota ja kokoan toimintasuunnitelmaa, jotta saan ne lähetettyä hallituksen esityslistan jatkeeksi.

Ilmaisutaidon opettajalta tulee viestiä, että 19.9. on ruotsinkielisen kuuntelu. Hän ei tiedä, kuinka moni pojista kirjoittaa ruotsin, joten Poikateatterin esitys foorumissa on epävarma.

keskiviikko 20.8.

Juna Pasilaan lähtee kello 06.12. Olen asemalla pyörän kanssa yhtä aikaa kuin junakin, mutta ehdin kyytiin.

Päivän aikana käymme lävitse jokai-

sen Jussi-työtä tekevän yhdistyksen kuulumisia ja näkemyksiä Jussi-työstä ja sen tulevaisuudesta. Olen tyytyväinen, että olen käynyt meidän Jussi-Karimme kanssa antoisat keskustelut hänen työnsä rakenteista, sisällöistä ja kehittämiskohteista. Toisaalta meillä Jussi-työ ja naisten ja lasten väkivaltatyö on integroitunut ilman integrointipakotteita, sillä olemme olleet samassa talossa alusta lähtien.

Kaikkineen hyvä ja keskustelujen täyteinen päivä. Illalla tyttären ja tämän miesystävän kanssa illallisella.

torstai 21.8.

Herään varhain ja menen Lasipalatsin kahvilaan aamu-cappuccinolle. Pasilassa tapaan tilitoimistomme Mia Parviaisen, joka on ensi kertaa tulossa Taloudenhoitajien päiville. Pitkään jatkunut yhteistyö kirjanpitäjämme Annikki Tsutsusen kanssa on päättymässä hänen jäädesään lähitulevaisuudessa eläkkeelle. Työyhteisölle tämä on iso menetys.

RAY:n edustajat tarjoavat hyvän kateuksen Mialle ja myös minulle uusista yleiskuluohjeista sekä uusituista lomakkeista.

Iltapäivällä tutustun Pasilan naisten opastuksella Dokahontakseen ja shitfulnessiin, joka on kehitetty mindfulnessiin kyllästyneille. Toisaalta eihän auringon alla ole mitään uutta, muistin savolaisen vastineen shitfulnessille. Tertin kartanon pihapiirissä on liitutaalulle tiivistetty talon vapaa-aikaorientoituneen rengin elämänfilosofia.

perjantai 22.8.

Kello 8.15 Kävelen Birgittaa vastaan päärautatieasemalle Sanomatalon lävitse, jossa on World Press Photo -näyttely. Kuvat ovat huikeita, mutta osa myös järkyttäviä. Varsinkin kuva, jossa lapsi näkee äitinsä pahoinpitelyn.

Juomme Birgitan kanssa aamukahvit Lasipalatsissa. Keskustelemme alkavan kokouksen sisällöistä ja Birgitan puheenvuorosta. Istun Naisten Linjan some-työryhmässä, jossa suunnitellaan erityisryhmien käyttöön soveltuvaa aineistoa. Birgitta pyydettiin kokoukseen kertomaan Saumuri-hankkeen aloittamasta työskentelystä erityisryhmien kanssa. Naisten Linjalla ja Saumurilla on paljon yhteisiä tavoitteita. Birgitan puheenvuoro herättää vilkasta keskus-

telua ja Birgitta kutsutaan työryhmän pysyväksi jäseneksi.

Lounastamme kokouksen jälkeen Minna Piispan kanssa. Keskustelemme seuraavasta Varjo-hankkeen seminaarista, joka järjestetään helmikuussa Säätytalolla. Paikalle on lupautunut Lontoosta myös eräs alan huippuasiantuntija luennoimaan vainoajien kanssa tehtävästä kuntoutustyöstä.

Kello 14.12 juna lähtee kohti Mikkeliä. Matka sujuu rattoisasti Candy Crashia pelaten ja YouTubea löydän myös koskettavia lyhytfilmejä, joissa käsitellään vammaisten naisten kokemaa lähisuhde- ja rakenteellista väkivaltaa. Kannattaa katsoa. Kati-opelta saan viestiä, että viisi poikaa pääse aloitustilaisuuteen ja heidän improvisaatiolleen varataan noin 30 minuuttia.

Iltajuhlaan saan bukkattua hieman vartuneemman herraseurueen, Sairilan Mieswoimistelijat. Huikeita ryhmiä molemmat!

Osallisuus

tuntuu arjen pienissä asioissa

OULUSSA, JOROISILLA JA TURUSSA ON IDEOITU, MITEN ENSIKOTIEN JA PERHETYÖN ASIAKKAAT TUNTIVAT TODELLA ITSE VAIKUTTAVANSA ASIOIHINSA. YHDISTYSTEN ASIAKKAIDEN JA TYÖNTEKIJÖIDEN TYÖPAJAT OVAT PÄÄTYNEET PUHUMAAN ARJESTA.

TEKSTI: ESSI LEHTINEN KUVAT: MIKKO TÖRMÄNEN, MINNA KURJENLUOMA

Tasavertaisuuden kokemus on ensikodissa asuvasta **Nina Skytästä** parasta, kun asiakkaat ja työntekijät tekevät Oulussa töitä yhteisönsä osallisuuden hyväksi.

– Kaikki ovat saaneet kertoa omia ajatuksiaan.

Työntekijöistä parasta ovat konkreettiset tulokset. Nyt ensikodissa on vauvalahjapaperilla päällystetty aloitelaatikko ja ensikodin huoneisiin tulevan infokansion ensimmäinen versio on valmis. Molempien käyttötapoja hiotaan vielä, mutta työntekijät huomaavat itsekkin ajattelevansa hiukan toisin kuin ennen.

– Olemme saaneet uusia ideoita, kuvaavat ohjaajat **Heidi Siikaluoma** ja **Irja Kemppainen**.

– Työntekijät ja asiakkaat ovat tulleet lähemmäs toisiaan.

– Asiakkaiden osallisuus on mukana puheissa, miettii palvelupäällikkö **Nina Haapa-aho**.

ARKISTA

Oulussa, Joroisissa ja Turussa on pidetty kussakin kolme päivän mittaista pajaa. DIAKin kouluttajat, sosiaali- ja terveysalan lehtorit **Marja Lindholm** ja **Ilse Vogt** ovat johdattaneet pajoissa asiakkaita ja työntekijöitä miettimään, mistä osallisuuden tunne tulee.

Välillä asiakkaita on osallistunut yksi, parhaimmillaan kahdeksan. Pajoissa esitetyt ideat ovat olleet erilaisia, mutta yhteistäkin niistä löytyy.

– Tunne siitä, että saan ääneni kuuluviin, rakentuu arjen toimista, sanoo **Ilse Vogt**.

– Tämä on lopulta hirveän arkista ja pientä, mutta samalla hirveän merkityksellistä.

Uudenlainen puhumisen tapa on vähitellen rakentumassa. **Marja Lindholm** ja **Ilse Vogt** ovat itsekkin työskennelleet neuvolassa ja lastenkodissa ja tuntevat ensikotien maaston.

– Jos työntekijöissä alkaa elää uudenlainen henki, kulttuuri muuttuu vaikka asiakkaat vaihtuvatkin.

– Muutos vahvistaa asiakkaiden valtaa ja selviytymistä ja he selviytyvät paremmin, kun tämä ovi painuu kiinni, kuvaa **Marja Lindholm**.

KESKUSTELU TÄRKEINTÄ

Oulun ensikodin aloitelaatikko on ollut käytössä muutaman viikon, mutta yhtään aloitetta ei ole tehty. Pajassa **Marja Lindholm** vinkkaa, että vaikka laatikossa ei vielä olisikaan mitään, se on silti syytä ottaa aina mukaan viikkokokoukseen, jotta sen olemassaolo muistetaan.

Turussa keskustelun herätti leipägrilli tai oikeastaan uuden leipägrillin hankinnan viipyminen, kun vanha oli rikki. Asiakkaat olivat toivoneet uutta, se oli luvattu hankkia, mutta mitään ei tapahtunut. Pieni asia johti keskusteluun siitä, kuka mistäkin päättää ja kenen on

Satu, Cindy ja muut Oulun ensikodin entiset ja nykyiset asiakkaat

ideoivat kesäkuuksi asiakkaiden yhteisen päivän. Entiset ja nykyiset asiakkaat lapsineen kutsuttiin viihtymään toimintapajoissa, grillaamaan ja miettimään, mitä muuta he haluaisivat yhdessä tehdä ja mihin vaikuttaa

Syksyksi on suunnitteilla **Vauvaparati**, jolla asiakkaat tuovat esiin vauvaperheiden auttamisen tärkeyttä.

vastuu yhteisten päätösten toteuttamisesta. Miten itse kukin tuntee ensikodin arjessa tullessa kuulluksi ja voivansa vaikuttaa yhteisön asioihin?

Samaan aiheeseen päädyttiin Oulussa aloitelaatikon kautta. Siellä on selvittämättä, mitä aloitteille tapahtuisi, jos ehdotukset olisivat sellaisia, että niistä ei voida päättää viikkokokouksessa?

Nina Skytän mielestä aloitteet voisi ehkä kertoa suoraan työntekijöillekin. Työntekijät epäilevät, etteivät muista kaikkea. Aloitelaatikkoon sujautettujen aloitteiden sisällöt myös tulevat kirjatuksi viikkokokouksen asioihin.

– Ei palautelaatikko tai kokous kuitenkaan riitä, vaan se, että meidän arjesta tulee entistä keskusteluvampi, sanoo tiimivastaava **Hanne Puurunen**.

Sormiväreillä leikkelyä.

Reilun puolentoista vuoden ikäinen Miko Somero ja äiti Jenny Somero leikkivät asiakkaiden päivässä.

TILAA SANOA, MITÄ SANOTTAVANA ON

Tanelia (9 kk ja vähän päälle) sylissänsä pitävä **Antti** arvelee kuukauden ensikotikokemuksen jälkeen, että ”uskaltaisi avautua” kenelle vain työntekijöistä, jos sanottavaa olisi.

Vauva-arkea elävissä ensikodeissa keskustelu niin sanotusta torumisesta tai vauvan hoidossa olevista puutteista huomauttamisesta tiivistyy vaikka vaipan vaihdossa. Tapa, jolla työntekijä tai toinen asiakas huomauttaa, jos vaipanvaihto ei suju, on hyvin tärkeä. Kysymisenkin voi tuntua vallankäytöltä ja horjuttaa äidin haurasta itsetuntoa.

– Parempi olisi sanoa, että tuon tekemiseen voisi olla toinenkin mahdollisuus, sanoo Antti.

–Tai ai, sä teet tuon noin, minä tavallisesti teen näin.

Ilse Vogt ja Marja Lindholm muistuttavat, että tapa olla hyvä äiti tai isä voi olla myös keskusteltava asia.

– Asiakkaan vastuulla on ottaa kantaa siihen, mihin haluaa vaikuttaa. Ei voi vain odottaa, että joku kysyy.

–Eikä toisaalta ole aina itsestään selvää, että ”hyvän tekijät” eli työntekijät pystyvät ottamaan vastaan kritiikkiä.

Työntekijät pohtivat, voisiko kysymistä ja ohjaamista helpottaa kertomalla sii-

tä jo vanhemman tullessa ensikotiin ja vaikka kysyä, miten helppo sinun on ottaa ohjeita vastaan. Ehkä, mutta Antti ei ole asiasta vakuuttunut.

–Siinä tilanteessa ei ehkä kukaan ala sanoa: ”Minua ei sitten kestä neuvoa, olkaapa varuillanne.”

Ilse Vogt ja Marja Lindholm palauttavat taas mieliin, että askelet muutoksessa eivät voi olla suuria. Tärkeää on, että on tilaa sanoa, kun sanottavaa on.

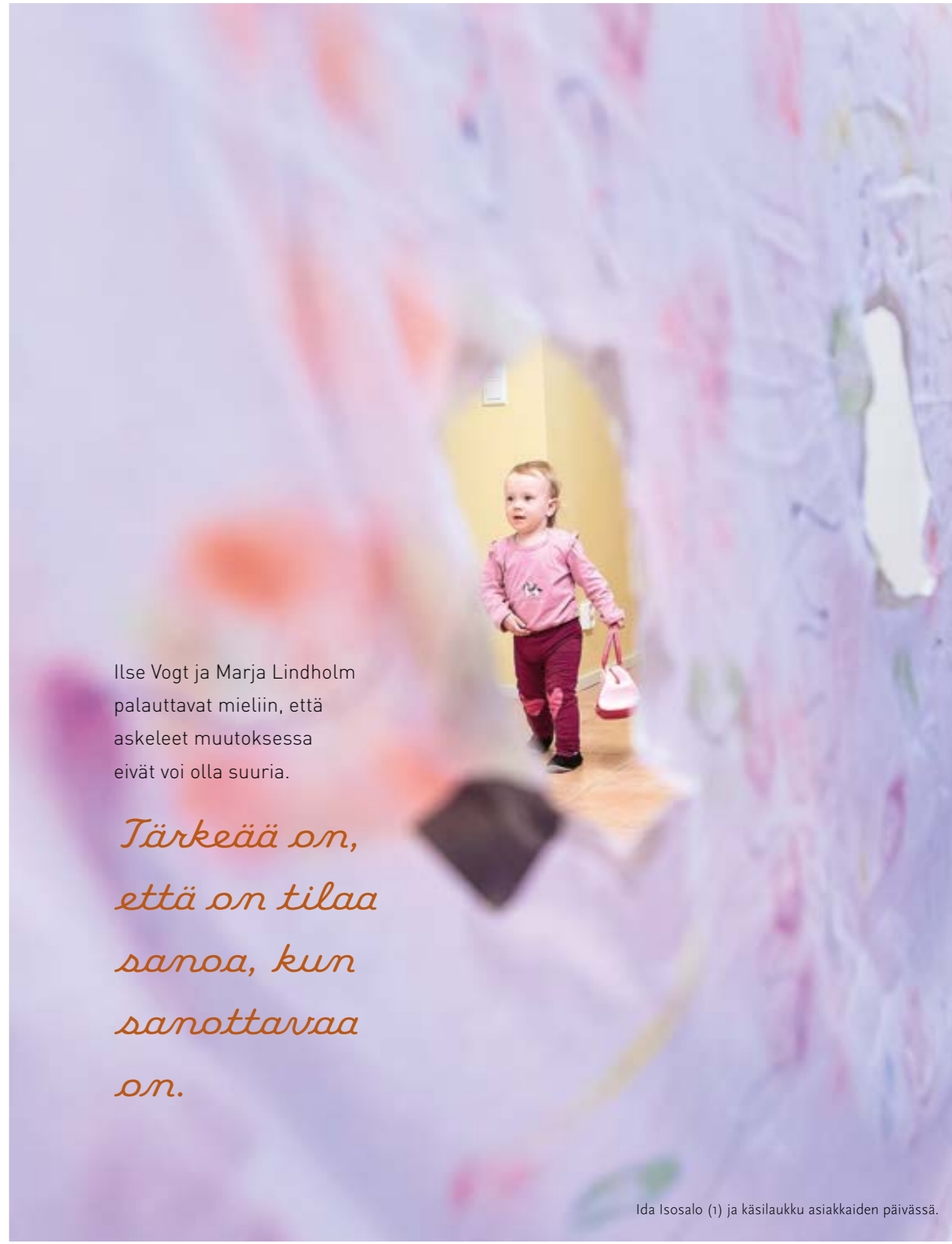
Ohjaaja Kristiina Takkula-Heikkinen (vas.), Nina Skyttä, Katja Matkaselkä ja nelivuotias Tuulia Matkaselkä paistoivat asiakkaiden päivässä makkaraa.

DIAKin kouluttajat Marja Lindholm (vas.) ja Ilse Vogt keskusteluttivat yhdistysten väkeä osallisuudesta.

On tärkeää ottaa vastaan myös kritiikkiä.

*Tärkeää on,
että on tilaa
sanoa, kun
sanottavaa
on.*

Ida Isosalo (1) ja käsilaukku asiakkaiden päivässä.

HELSINGIN ENSIKOTI RY

Porrastettuja lomautuksia

Helsingin ensikodissa eletään vaikeita aikoja. Kevästä alkaen asiakkaiden määrä on vähentynyt, ja syksyä kohti mentäessä tilanne näyttää pahenevan nopeasti.

Ensikodissa on käyty YT-neuvottelut, ja **ensikodin ja taloustoimiston henkilökuntaa lomautetaan** porrastetuksi määrääjäksi. Toiminta jatkuu supistettuna, kunnes asiakkaita saadaan enemmän. Uskomme, että palvelujamme tarvitaan edelleen, vaikka kuntien talousvaikeudet vaikuttavatkin asiakkaiden mahdollisuuksiin päästä ensikotiin. Päihdeongelmiin erikoistuneet Ensikoti Helmiina ja Oulunkylän ensikoti ovat täynnä, ja asiakkaita on jonossakin.

Myös päiväryhmätoimintaa joudutaan supistamaan syyskauden ajaksi. **Helsingin kaupunki puolitti tänä vuonna päiväryhmään ohjaamiensa asiakasperheiden määrän** verrattuna viime vuoteen ja aikaisempiin vuosiin. Olemme pahoillamme niiden perheiden puolesta, jotka eivät saa palveluitamme tarpeistaan ja toiveistaan huolimatta.

Henkilökunnalla on tietenkin suuri huoli myös omasta tilanteestaan; epävarmuus painaa mieltä. Henkilökunta ja johtokunta ponnistelevat kaikin voimin paremman tulevaisuuden puolesta. Uskomme ja toivomme, että pääsemme tästä kriisistä yli ja voimme tarjota vauvaperheille apua ja tukea jatkossakin.

Vaikeuksien keskellä on hyvä kokea iloakin; järjestämme yhdistyksestä eläkkeelle jääneille tapaamisen 8.10. klo 17. Tarkoituksena on suunnitella jatkoakin yhteydenpidolle. Eläkeläiset, tervetuloa mukaan tapaamaan tuttuja ja suunnittelemaan tulevaa!

Kikka Manninen
toiminnanjohtaja

KAAPATUT LAPSET RY

Lapsikaappausuhka elämän varjona -seminaari 24.10.

Kaapatut Lapset ry järjestää **kansainvälistä lapsikaappausta käsittelevän seminaarin YK:n päivänä 24.10.** Tampereella. Toiminnanjohtaja Tarja Räisänen kertoo, mitä lapsikaappaus tarkoittaa. Asianajajat Marianne Säkjärvi-Ekpa ja Simon Ekpa puhuvat kansainvälisistä huoltokiiroista ja ensihoitaja Kati Kiirasmaa kertoo lapsikaappauksesta ja sen uhasta kriisikokemuksena.

Seminaari on kello 11.30-16.00 NN-KY:n Isossa Puistosalissa, Hämeenpuisto 14 F, Tampere

Hinta on 60 euroa, opiskelijoilta 25 euroa. Hintaan sisältyy kahvi, Lapsikaappauksen uhka elämän varjona -kirja ja Kaksikulttuurista lasta tukemassa -opas. Viimeinen ilmoittautumispäivä on 10.10.

Lisätietoja saa Tarja Räisäseltä, tarja.raisanen@kaapatutlapset.fi tai p. 044 2626 662. Ilmoittautuminen www.kaapatutlapset.fi tai p. 045 855 3055. Tervetuloa!

Toivon Talolla on aloittanut **uusi järjestösihteeri** Vilma Näveri. Vilman tavoitat sähköpostista kaapatutlapset@gmail.com tai puhelimitse 045 855 3055. Vilma hoitaa muun muassa jäsenasiat, joten ilmoitathan osoitteenmuutokset hänelle. Vilman kautta hoituu myös tiedotus. Tervetuloa tilaisuuksiimme tapaamaan Vilmaa!

Syksyn tapahtumista seuraa sähköpostiasi ja Internet-sivujamme www.kaapatutlapset.fi

Tarja Räisänen
toiminnanjohtaja

KYMENLAAKSON ENSI- JA TURVA-KOTIYHDISTYS RY

Kouvolassa jäsenilta 7.10.

Maaliskuusta asti yhdistyksen puheenjohtajana toimineena huomaan vieläkin aika ajoin hämmästyväni yhdistyksemme **toiminnan monipuolisuutta**. Ennen kaikkea nautin työntekijöidemme innostuksesta ja työhönsä sitoutumisesta. Unohtamatta vapaaehtoisten työpanosta, jota tulemme jatkossakin tarvitsemaan eri toimintamuodoissamme.

Yhdistyksen varainhankintatyöryhmä on tehnyt kevästä asti aivotyötä miettien, mistä saisimme yhteistyökumppaneita sekä talouden että toiminnan tukemiseen. Kesän kynnyksellä pääsimme Kouvolan Prisman kanssa sopimukseen **pullonpalautuslahjoitusten** keräämisestä. Syyskuussa pullonpalautuspisteeseen tulee yhdistyksen laatikko, johon asiakkaat voivat jättää palautuksesta saamansa kuitin ja tukea näin toimintaamme. Kotkan Prisman kanssa em. yhteistyö on toiminut jo usean vuoden ajan.

Tämän lisäksi olemme ostaneet Kotkan kaupunginteatterilta lasten näytöksen **"Viirun ja Pesosen jouluvieraat"** keskiviikkona 3.12. klo 18. Myymme näytöksen lippuja lokakuun alusta lähtien hintaan 14 €. Hanki sinäkin lippusi meidän kauttamme!

Ensimmäisen jäsenillan Kouvolan alueen jäsenillemme pidämme tiistaina 7.10. Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkin tiloissa (Salpausselänkatu 28 A) klo 18.00. Tervetuloa mukaan kaikki jäsenet ja toiminnasta kiinnostuneet!

Aittistuvalla kokoontuvan "Tekemisen ilo" -ryhmän syksyn ohjelman löydät yhdistyksen kotisivuilta.

Hannele Sirrola
puheenjohtaja

Kesä on ollut Espoon Lyömättömässä Linjassa vilkasta aikaa.

LYÖMÄTÖN LINJA ESPOOSSA RY

Miehet liikkeellä

Kysyin koulutustilaisuudessa koulutettavilta väkivallan määritelmää. Erityisesti yksi näkökulma jäi mieleeni: **väkivalta on sitä, että jotain menee rikki**.

Kesä on ollut Espoon Lyömättömässä Linjassa vilkasta aikaa. Moni mies on lähtenyt liikkeelle pelästyttyään aggressiivista käytöstään. Rikottu on kuitenkin voinut vielä korjata. Lyömättömässä Linjassa miehelle tarjotaan korjaussarjaa, Väkivallan katkaisu -ohjelmaa. Hänelle annetaan mahdollisuus ottaa vastuuta, korjata virheensä ja sitä kautta eheytyä.

Väkivallan katkaisu -ohjelma on alun perin ollut väkivaltaa käyttäneen miehen prosessi. Puolisoa ja perhettä on auttanut yhteistyöverkosto. Kun ohjelmaan liitettiin uusi työkalu, palveluohjaus, saatiin **vahvemmin kuuluviin myös puolison ääni**. Muutaman vuoden ajan on puolisoilla ollut tapauskohtaisesti mahdollisuus tulla Lyömättömään Linjaan yksilötapaamisiin. Niiden ohessa on järjestetty myös parisuhdetapaamisia.

Parisuhdetyöskentelyn tehostamiseksi vuonna 2013 aloitettiin Lyömättömän Linjan ja Espoon perheasiain neuvottelukuksen välinen kehittämishanke. Hankkeen avulla voidaan tarkemmin tutkia sitä, miten parisuhdetyöskentely vaikuttaa väkivallan katkaisuun.

Lyömätön Linja Espoossa ry haluaa olla elävä ja kokeileva järjestö ja monessa mukana. Uskon, että parisuhdetyöskentely täydentää väkivaltatyön työkalupakkia vahvalla avaimella, jonka käyttöä vielä opettelemme. Parhaimmillaan se avaa uusia portteja ja ikkunoita turvalliseen elämään.

Miika Peltonen
väkivaltatyön asiantuntija

OULUN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Mieskaveritoiminta alkaa

Oulussa alkoi Pienperheyhdistys ry:n kanssa mieskaveritoiminta elokuussa. RAY:n rahoittama hanke kestää kesään 2016. Hankkeessa etsitään ja koulutetaan **tavallisia aikuisen miehen mallina toimivia** mieskavereita vapaaehtoistyöhön perheille, joiden lähipiiristä puuttuu miehen malli.

Oulun ensi- ja turvakoti ry on mukana TEKESin ja liiton yhteisessä Kytkin-hankkeessa, jossa kehitetään palveluitamme yhteistyössä asiakkaiden ja palveluiden tilaajien kanssa. Ensimmäinen Innopaja pidettiin toukokuussa Oulun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Seuraava paja on 27.10. Oulussa keskitytään erityisesti ensikotityön, kriisityön ja tapaamispaikkatoiminnan kehittämiseen. Hanke kestää kesään 2015.

Ilmoittautuminen syksyn päiväryhmiin on yhä käynnissä. Elokuussa alkoi EU-rahoitteisen Wompower-hankkeen naisten ryhmä väkivaltaa kokeneille naisille. Nykyisten ryhmien lisäksi perustetaan uusia. Ne osallistuvat yhteisiin koulutuksiin muiden eurooppalaisten järjestöjen kanssa.

Tilanpuutteesta kärsinyt **tapaamispaikkatoiminta** muutti keväällä uusiin tiloihin Oulun keskustaan **Hyvän mielen talolle**. Hyvän mielen talo oli alkuaan viljamakasiini. Se on toiminut järjestöjen mielenterveystalona. Sittemmin tiloihin on muuttanut myös sosiaali- ja terveysalan yhdistyksiä, Avominne-päihdekliniikka sekä Oulun seurakuntien diakoniatyön erityispalvelut.

Timo Peltovuori
toiminnanjohtaja

PORIN ENSI- JA TURVAKOTIYHDISTYS RY

Ryhmä alkaa

Yhdistyksemme pitkäaikaiset työntekijät, yhteisökuntoutusohjaaja Sirpa Forsbacka ja avopalveluohjaaja Marika Sironen ovat kuluneen kesän aikana siirtyneet uusiin tehtäviin toisen työnantajan palvelukseen. Kiitämme Sirpaa ja Marikaa yhteisistä työvuosista ja toivotamme paljon onnea uusille poluille! Samalla toivotamme uuden yhteisökuntoutusohjaajamme Marika Tähkän ja uuden avopalveluohjaajamme Sarra Ruisniemen tervetulleiksi jatkamaan Sirpan ja Marikan viitoittamaa tietä Porin Esikossa.

Päiväryhmätoiminta aloittaa toisen kautensa 1.9. Porin Esikossa. Päiväryhmäpaikkoja voi tiedustella avopalveluohjaaja Seija Aalloilta p. 040 530 4814. Ryhmään otetaan enintään 6 äitiä alle 3-vuotiaine lapsineen. Päiväryhmä kestää vuoden loppuun asti.

Syyskaudella järjestetään Vanhemman neuvo -ryhmä eronneille tai eroa harkitseville vanhemmille ja **Jussi-työn vertaistukiryhmä** väkivaltaa läheisyydessään käyttäville henkilöille. Ryhmiä koskeviin tiedusteluihin vastaa Jussi-työntekijä Tero Stenbacka p. 040 707 9483.

Porin ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n **sääntömääräinen syyskokous** pidetään maanantaina **27.10.2014 klo 18.00** Porin Esikossa, Tiilimäentie 2, 28500 Pori. Tervetuloa kaikki jäsenet!

Arja Saarinen
toiminnanjohtaja

Olemme pahoillamme niiden perheiden puolesta,

jotka eivät saa palveluitamme tarpeistaan ja toiveistaan huolimatta.

TURUN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Uusille vapaaehtoisille perehdytystä

Turussa on edessä aktiivinen syksy. Kehittäminen ja kouluttaminen jatkuvat sekä vaativassa vauvatyössä että kriisi- ja väkivaltatyössä. **Perehdytämme uusia vapaaehtoisia** syksyllä näin: 15.9. klo 18–20 Uusien vapaaehtoisten perehdytysilta (Turun ensi- ja turvakoti ry, Luolavuorentie 7 a); 22.9. klo 18–20 Tutustumisen yhdistyksen toimintaan ja eri yksiköihimme, "vanhat" ja uudet vapaaehtoiset ja 29.9. klo 18–20 Uusien perehdytys jatkuu. Koulutukseen voi ilmoittautua s-postilla: eija.jarvio@tuentu.fi.

Toimintaamme voit tutustua: www.turunensi-jaturvakotiry

Turun ensi- ja turvakoti ry ja liitto aloittavat Turussa **maksuttoman Eronuovo-menettämökoulutuksen**, joka antaa valmiudet toteuttaa Eronuovo-tilaisuuksia. Koulutus on suunnattu eroneiden vanhempien kanssa työskenteleville, joilla on kiinnostusta toimia yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa. Koulutus koostuu viidestä lähiopetuspäivästä, välitehtävistä ja toimintajaksosta. Lähiopetuspäivät ovat ma 1.12.14, ti 20.1.15, ti 10.2.15, ti 17.3.15 ja ti 9.6.15 klo 9.30–15.30. Koulutuksen info-tilaisuus järjestetään ma 1.9. klo 10.00 Tapaamispaikka Tenavatuvalla, Eerikinkatu 6 C, 4. krs.

Turun seksuaaliväkivallan ehkäisy -työryhmä järjestää tiistaina 4.11. Kuntoutuskeskus Petreassa **maksuttoman koulutuspäivän** SOMETUSTA VAI SUMUTUSTA – puheenvuoroja seksuaalisesta väkivallasta sosiaalisessa mediassa.

Yhdistys on esillä Lastensuojelun järjestömessuilla 20.11. pitäen tietoisuutta muun muassa lasten kaltoinkohtelusta.

Edessä on myös merkkipaaluja. Juhlistamme Tapaamispaikka Tenavatuvan 30-vuotispäiviä 9.12. Jussi-työ täyttää puolestaan 20 vuotta. Syntymäpäiviä vietetään valtakunnallisesti väkivaltatyön työkouksen yhteydessä Vantaalla 5.–6.11.14.

Annika Sirén

kriisi- ja väkivaltatyön palvelupäällikkö

TURVALLISEN VANHUUDEN

PUOLESTA –SUVANTO RY

Grundtvig-tapaaminen Dublinissa

Suvanto ry:llä oli kesäkuussa ilo osallistua Partnership for Combating of Elder Abuse Grundtvig -hankkeen toiseen tapaamiseen, joka järjestettiin Irlannin Dublinissa. Matkalla oli mukana Suvannon työntekijöitä ja hallituksen jäseniä. Suomen, Irlannin, Italian ja Romanian toimijoiden jakaman hankekumppanuuden tavoitteena on **jakaa ja kehittää innovatiivista koulutusmateriaalia sekä toimintatapoja** ikääntyneisiin kohdistuvan kaltoinkohtelun vastaiseen työhön.

Puitteet hanketapaamiselle tarjosi maineikas, 1500-luvulla perustettu Trinity College. Pohdimme hankekumppaneiden kesken maittemme eroja ja yhtäläisyyksiä vanhusten kaltoinkohteluilmiöön liittyen. Totesimme, että kamppailemme pitkälti **samojen ongelmien äärellä**, pienin kulttuurisin eroin toki. Irlannissa on tehty aktiivista työtä vanhusten kaltoinkohtelun ehkäisyn eteen vuosikymmeniä. Romaniassa työ on vasta lapsen kengissä.

Tapaamisen ohjelma oli tiivis, mutta mielenkiintoinen. Kävimme vierailulla maineikkaassa Gaiety School of Acting -teatterikoulussa tutustumassa sosiodraaman menetelmiin sosiaalisten ongelmien ehkäisijänä. Perehdyimme lisäksi Suvanto-linjaa muistuttavan auttavan puhelimen Senior Helpline toimintaan. Vierailimme viimeisenä päivänä suunnittelimme jo täyttä päätä seuraavaa, lokakuussa pidettävää hanketapaamista Romanian Bukarestissa. Hankkeen etenemistä voi seurata osoitteessa www.combatingelderabuse.eu

Henriikka Laurola

hankekoordinaattori

Eronuovo-koulutus

alkoi Turussa.

VAASAN ENSI- JA TURVAKOTI –

VASA MÖDRA- OCH SKYDDSEM RY

Lapselle vahvat verkostot 30.9.

Lapselle vahvat verkostot -hanke on toiminut yhdistyksessä kahden vuoden ajan. Moniammatillinen ehkäisevän lastensuojelutyön verkostohanke vahvistaa yhteistyötä lapsiperheitä kokonaisvaltaisesti auttavien kesken. Hankkeen rahoittaa RAY.

Hankkeen tavoite on **tunnistaa varhaisen tuen tarve kriisialttiissa perheissä**; tunnistaa perhe- ja lähisuhdeväkivalta ja kuritusväkivalta ja kehittää puheeksi ottamista ehkäisevän lastensuojelutyön palveluissa. Tunne- ja turvataitokasvatusta kehitetään varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Rahoitus loppuu vuoden lopussa, mutta toimintamuotoa haetaan jatkuvaksi toiminnaksi avopalveluyksikköön.

Lapselle vahvat verkostot -hanke järjestää **loppuseminaarin 30.9.** Vaasassa. Pääpuhujaksi on kutsuttu helsinkiläinen lastenpsykiatri ja perheterapeutti Janna Rantala. Hänen aiheensa on "Älä kerro kenellekään. Miten koulun tai päivähoiton aikuiset voivat toimia turvallisesti lapsen kertoessa perheensä ahdingosta?" Vaasan ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijoiden esittelevät yhteistyössä hankkeen kanssa tekemänsä opinnäytetyön.

Seminaaripäivän iltana tarjotaan projektiin osallistuneille perheille teatteriesitys "Luodinkestävät", jonka toteutuksesta vastaa ylioppilasteatteri Ramppi. Esityksen aihe liittyy lapsen kunnioittavaan kohtaamiseen ja kuritusväkivaltaan. Lisätietoja antaa projektityöntekijä, p. 050 3409 450.

Annukka Nikkari

projektityöntekijä

VANTAAN TURVAKOTI RY

Vapaaehtoisille perehdytystä loka-marraskuussa

Kehitämme tänä vuonna **vapaaehtois- ja ryhmätoimintaa**, koska sen on jatkuvaisessa asiakastyössä huomattu olevan tarpeen. Vapaaehtoiset pystyvät auttamaan ja tukemaan esimerkiksi lastenhoidossa, turvakodin ulkopuolisessa asiointissa tai alueellisiin palveluihin tutustumisessa.

Reilun kahden vuoden ajan asiakasperheille on järjestetty **askartelua** viikoittain. Asiakkaat ovat pitäneet sitä tarpeellisenä irrottautumisen ja hengähdystaukona raskaassa elämäntilanteessa. Käsillä tekemisen ohella on luotu uusia ystävyyssuhteita. Syksyllä askarteluryhmät jatkuvat, kiitos vapaaehtoisillemme Riitalle!

Kesän alussa turvakodissa aloitettiin myös ohjaajien vetämät toiminnalliset **vertaistukiryhmät ja hemmotteluillat** asiakkaille. Vertaistukiryhmät voimaannuttavat ja tukevat asiakkaiden itsemnäisyyttä. Niistä on tarkoitus tulla osa turvakodin arkea. Hemmotteluilloissa asiakkailta on mahdollisuus saada korva-akupunktiota, joko yksin tai ryhmässä. Akupunktio on havaittu hyväksi apukeinoksi rentoutumisessa, uniongelmissa ja stressioireissa.

Keväällä saimme joukkoomme pari uutta vapaaehtoista. Seuraavaksi alamme suunnitella vapaaehtoisporukan yhteistä illanviettoa kouluttautumisen ja virkistämisen merkeissä.

Uudet vapaaehtoiset ovat tervetulleita perehdytysiltoihin loka-marraskuun vaihteessa. Ota rohkeasti yhteyttä! Katso myös: www.vantaanturvakoti.fi.

Meidät löytää myös Vantaan Hyvinvointimessuilta 4.10.

Tytti Happonen

ohjaaja

Väkivaltatyön foorumissa 18.–19.9.

Mikkelissä on tilaisuus keskustella keinoista saada heikoimmassa asemassa olevien ihmisten ääni kuuluville

VIOLA – VÄKIVALLASTA VAPAAKSI RY

Pystyviä ihmisiä

Väkivaltatyön foorumissa 18.–19.9. Mikkelissä on tilaisuus keskustella keinoista saada heikoimmassa asemassa olevien ihmisten ääni kuuluville. Meille tämä tarkoittaa yhteisöiltämme **näyttöä, että normimme eivät ole heikoimmassa asemassa olevia syrjiviä**, jäykkiä ja lyhytnäköisiä.

Useat asiakkaamme kokevat suurta voimattomuutta ja osattomuutta elämänsä ja yhteisönsä. Samalla palvelujärjestelmä vaatii heiltä sitkeyttä, tietämystä palveluista ja vahvaa toimijuutta. Tarvitsemekin rinnalla kulkijoita – ihmisiä, jotka kannustavat asiakkaamme osallisiksi. Meidän tulee vain luottaa ihmisten omaan pystyvyyteen.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että **otamme kansalaiset mukaan palvelujen ja palveluprosessien suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.** Asiakas

lahjoittaa meille tarinansa. Ratkaisevaa on, mitä tarinalla teemme. Työntekijän ja asiakkaan yhteinen toimijuus ja vaikuttaminen jatkavat muutosprosessia, joka on käynnistynyt jo silloin, kun asiakas on ottanut meihin yhteyttä ensimmäistä kertaa.

VIOLAn Saumuri-hankeessa rakensimme malleja palveluketjuista perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneille yhdessä viiden vammaisjärjestön, viranomaisen, lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden kehittäjä-asiakkaiden ja kokemusasiantuntijoiden kanssa. Tarkoituksemme on yhdessä meitä tukevien hankkeiden kanssa rakentaa polut ja etapit polkujen välissä, jotta lähisuhdeväkivaltatyö saa oman paikkansa palveluketjuissa ja työntekijät luvan toimia yksiköissään.

Birgitta Huisman-Laine

hanketyöntekijä

YLÄ-SAVON ENSI- JA TURVAKOTI-YHDISTYS RY

Iltoja eroa mieltäville

Syksy alkoi juhlahumussa, kun Perheen talo -yhteistyö täytti 10 vuotta. Iisalmen Pelastakaa Lapset ry:n, MLL:n Iisalmen yhdistys ry:n ja Ylä-Savon Ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n yhteisen kumppanuushankkeen taivalta juhlittiin elokuun lopussa seminaarein ja Lasten Juhlien merkeissä. Perheen talo sai loppuvuodeksi kansalaistoiminnan kehittämiseen työntekijän, jonka työpiste sijaitsee Perhetuvalla.

Yhdistyksen jäseniltä pidetään **ma 22.9. klo 17.00 Perhetuvalla** (Louhenkatu 17, Iisalmi). Tule kuulemaan, missä ollaan menossa, ja tutustumaan tiloihimme. Toivottavasti tupa täytty isosta joukosta yhdistyksemme jäseniä! Jotta osaamme varata tarjoiluja, ilmoitathan tulostasi yhdistyksen sihteerille Leena Viitalalle leena.viitala@meili.fi tai 040 529 3222.

Loppusyksystä yhdistyksessä alkavat Eroneuvo-illat. Ne on tarkoitettu eroa pohtiville tai jo eronneille vanhemmille. Eroneuvossa vanhemmat kuulevat eron vaikutuksista niin omaan kuin lapsen elämään ja voivat siten paremmin huomioida lapsen näkökulman erossa. Eroneuvoissa vanhemmilla on myös mahdollisuus puhua itseä askarruttavaisista asioista. Paikalla on vetäjän lisäksi vertaistukijoita, jotka ovat itse eronneita vanhempia ja saaneet tehtävänsä vapaaehtoistyöntekijän koulutuksen. **Syksyn Eroneuvo-illat pidetään ke 12.11. ja to 4.12. klo 18–20 Perhetuvalla.** Illat ovat kertaluonteisia ja niihin ei tarvitse ilmoittautua. Lisätietoa erja.heiskanen@ylasavonensijaturvakoti.fi tai 050 371 4208/ Erja.

Erja Heiskanen
avopalveluohjaaja

Syksy alkoi juhlahumussa,

kun Perheen talo -yhteistyö täytti 10 vuotta.

Pysytään kärryillä!

Äiti ei pysy kärryillä -hankkeen loppuseminaari
6.11.2014 Helsingissä.

Miten niitä perheitä tuetaan,
joissa vanhemmalla on merkittävä
oppimisvaikeus tai kehitysvamma?

Millaisia hyviä käytäntöjä
Ruotsista olisi kerrottavissa?

Millaisia asioita hankkeessa saavutettiin?

Tervetuloa!

Seminaari on kaikille avoin,
ilmoittautuminen päättyy
2.10.2014.

Lisätiedot seminaarista
Tukiliiton nettisivuilta:
www.kvtl.fi/ammattisivut/projektit/aiti-ei-pusy-karryilla

www.kvtl.fi

KIRJANMERKKI ESITTELEE KIRJOJA AVUKSI JA
ILOKSI TYÖSSÄ LASTEN HYVÄKSI. JOSKUS MYÖS
VAIN ILOKSI ELÄMÄSSÄ.

Hakuteos väkivaltatyöhön

Vaasan ensi- ja turvakodissa pitkään miestyötä tehneen **Tapio "Osku" Oikarisen** kirja *Mies – hajallaan mutta kokoon kursittavissa* kuvaa työn matalan kynnyksen periaatteita. Samalla kirja tarjoaa perustiedot väkivaltatyön käsitteistä ja käytännöistä.

Kirjoittajalla on ollut etuoikeus tehdä pitkän työuran päätteeksi yhteenveto tekemästään työstä. Siksi kirja toimii myös arvokkaan hiljaisen tiedon välittä-

jänä. Kirja on kirjoitettu raportin muotoon, mutta sen sisällöstä voi löytää kirjoittajan vesileiman. Lähdekirjallisuutta on käytetty runsaasti ja Oikarinen on raporttia laatiessaan käynyt laajalti keskusteluja useiden asiantuntijoiden kanssa.

Kirjan jäsenys on toimiva. Vaasassa on väkivaltaisten miesten kanssa tehty työtä jo vuodesta 1999. Mielestäni kirjassa on ytimekkäästi kuvattu väkivaltaa ehkäisevän työn yhteiskunnallinen

ja lainsäädännöllinen kehitys siitä pitäen. Kirja luotaa myös organisaatioiden ja asenteiden muutosta suhteessa väkivaltaongelmaan. Raporttia voikin käyttää väkivaltatyöntekijän Mitä missä milloin -tyyppisenä hakuteoksena. Syvyyttä kirjaan tuo se, että kokemusasiantuntijat kuvaavat siinä saamaansa tukea.

Veli-Matti Toikka

**MIES – HAJALLAAN
MUTTA KOKOON
KURSITTAVISSA.
MIESTYÖTÄ VAASASSA
1999–2014**

Tapio Oikarinen
Vaasan ensi- ja turvakoti –
Vasa mödra-
och skyddshem ry,
2014, 137 s.

Perheväkivallan viime vuosikymmenet

Vielä 1990-luvun alussa vaimonsa raiskannutta miestä ei voitu Suomessa tuomita raiskauksesta. **Riikka Kotasen** oikeussosiologinen väitöskirja vie lukijan kiinnostavalle aikamatkalle perheväkivaltaan liittyvään asenneilmapiiriin ja lainsäädännön muutokseen. Tutkimus perustuu viime vuosikymmenien lainsäädäntöasiakirjojen ja julkisen keskustelun tarkkaan analyysiin. Kotanen kuvaa ajatuksia herättävällä tavalla prosessia, jossa aiemmin hyväksyttävänä pidettyä teosta – naiseen yksityiselämän piirissä kohdistuvasta väkivallasta – tulee vähitellen yhteiskunnallisesti paheksuttua ja oikeudellisesti säädelty rikos.

Kotasen kirjan kiinnostavuutta lisää Ensi- ja turvakotien liiton ja sen jäsen-

järjestöjen avainrooli perheväkivallan vastaisessa työssä, vaikka järjestöjen toiminta ei tutkimuksen keskiössä olekaan. Kotanen mainitsee silloisen Ensi Kotien Liiton merkittävänä toimijana perheväkivallan esiin nostajana 1970-luvun lopulta alkaen: Ensi Kotien Liitto lähestyi ongelmaa sukupuolineutraalisti lastensuojelun näkökulmasta ja määritteli sen koko perhettä koskevaksi konfliktiksi, mikä ajattelutapa sai 1980-luvun kuluessa Suomessa vahvan jalansijan.

Anna Leppo

TÄMÄN MERKIN TAKANA ON TUHANSIA HYVIÄ TEKOJA

RAY TUKEE TÄNÄ VUONNA
ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON
HYVIÄ TEKOJA 4 400 000 EUROLLA.

Tämän merkin takana on tuhansia hyviä tekoja.
RAY rahoittaa vuosittain n. 800 järjestön toimintaa.
Sadattuhannet saavat apua eri elämäntilanteissa.

KOLUMNI

Mitä netissä puhutaan turvakodeista?

Kun etsii netin julkisilta keskustelupalstoilta tietoa turvakodeista, olkapäille istahtaa kaksi vastakkaisia mielipiteitä ja neuvoja kuiskuttelevaa hahmoa. Toinen kannustaa väkivallan kokijaa lähtemään heti turvakotiin, joka tarjoaa apua sekä akuutissa kriisissä että käytännön asioissa uuden elämän alussa. Aitoa välittämistä kodinomaisessa ympäristössä ja apua myös lapsille.

Toinen hahmoista kuvaa turvakotia laitospaiseksi paikaksi, jossa ei ole omaa rauhaa ja jossa vanhemmuutta tarkkaillaan ja arvioidaan suurennuslasin kanssa.

Mielikuvat turvakodeista sinkoilevat keskusteluissa laidasta laitaa, eikä kokemusten totuudenmukaisuudesta ole tietoa. Silti keskustelut tarjoavat arvokasta aineistoa heille, jotka haluavat tehdä

turvakotiin tulon helpommaksi; mielikuvia, mielipiteitä ja tiedontarpeita. Yksi suurimmista huolenaiheista keskusteluissa on, otetaanko lapset turvakodissa huostaan. Lastensuojeluilmoitus ja huostaanotto voivat mennä toimenpiteinä sekaisin. Paljon keskustelua käydään myös siitä, kuinka vakavaa väkivallan tulee olla, jotta turvakotiin pääsee. Epäröintiä aiheuttaa myös raha. Lähdön hetkellä kirjoitetut kysymykset ovat pysäyttäviä: Kuinka paljon maksaa lähijuna? Kysyjällä ei ole välttämättä yhtään omaa rahaa käytössään.

Lähijunalla turvakotiin pääsee vain harva, ja etäisyys koetaan ongelmalliseksi. Apua pitäisi osata hakea hyvissä ajoin. Viranomaisille väkivallasta ei uskalleta kertoa, jos lähellä ei ole turvakotia, jonne mennä. Moni kannustaa kuitenkin avun

tarvitsijaa lähtemään vaikka satojen kilometrien päähän lasten turvallisuuteen ja hyvinvointiin vedoten. Väittelyissäkin keskustelijoita yhdistää ajatus lapsen edusta. Yhdelle se tarkoittaa väkivaltatilanteessa pakenemista mummolaan, toiselle ehdottomasti turvakotia.

Netin nimettömyydessä keskustelu on usein suorasukaista ja kovasanaista. On tärkeää kuulla ja kuunnella siitä kuuluvaa huolta turvakotiin menemisen seurauksista. Mummola ei välttämättä voi taata edes fyysistä turvallisuutta ja saamatta jää ammattilaisten tarjoama apu väkivallan katkaisemiseen. Huolestuttavinta tietysti on, kun sekä mummola että turvakoti ovat henkisesti tai fyysisesti tavoittamattomissa. Yksinäisyys ja tukiverkoston puute näkyvät nettikeskusteluissa vahvasti.

Kuva: Emmi Juutilainen

Emmi Juutilainen

Kirjoittaja kokosi netin avoimilta keskustelupalstoilta aineistoa Ensi- ja turvakotien liiton turvakotiselvitystä varten. Emmi opiskelee viestintätieteitä Vaasan yliopistossa.

Pirkko Valtonen 1931-2014

MUISTOKIRJOITUS

Keskellä kauneinta kesää saimme yhdistykseemme suruviestin. Pitkäaikainen puheenjohtajamme ja kunniapuheenjohtajamme, sosiaalineuvos **Pirkko Valtonen** poistui keskuudestamme 26.6.2014.

Pirkko Valtonen toimi Porin ensi- ja turvakotiyhdistys ry:n puheenjohtajana vuosina 1980–2001 ja omistautui koko sydämellään yhdistyksen toiminnan johtamiseen ja kehittämiseen. Asuin- ja palvelutalo Porin Esikon perustaminen Porin kaupunkiin yksinhuoltajien tueksi

ja väkivaltaa kohdanneiden aikuisten ja lasten turvaksi oli Pirkolle sydämenasia ja määränpää, jonka eteen hän teki lukemattomia tunteja vapaaehtoistyötä.

Ahkeruus ja ennen kaikkea voimakas tahto tuottivat tulosta ja 2.3.1989 saatiin viettää Asuin- ja palvelutalo Porin Esikon vihkiäisiä. Pirkko Valtonen sai ylpeänä toivottaa tilaisuuteen tervetulleeksi rouva Tellervo Koiviston, joka vihki palvelutalon. Pirkko Valtonen aktiivinen yhdistys- ja vaikuttamistoiminta jatkui hänen

kuolemaansa asti. Hänelle oli myönnetty Ensi- ja turvakotien liiton kultainen kunniamerkki.

Meille kaikille Porin Esikko tulee aina olemaan "Pirkon Esikko" ja Pirkko Valtonen muisto säilyy palvelutalon historiasa.

Arja Saarinen
toiminnanjohtaja

SUN vuoro

– lasten ja nuorten tukeminen vanhempien erotessa

**LAPSIPERHEEN ERO ON ISO ASIA
JA KOSKETAA JOKAISTA PERHEENJÄSENTÄ.**

Suomen Kasvatus- ja perheneuvontaliitossa on kehitetty tukimuotoja lapsille ja nuorille, joiden vanhemmat ovat eronneet. SUN vuoro -toiminnan ajatus on, että lapsella ja nuorella on oikeus tulla kuulluksi puolueettomasti ja ikätasoisesti.

TEEMME TYÖTÄ VERKOSSA. Keskustelemme nuorten kanssa erosta mm. *GoSuperModelissa*, *Demilässä* ja *HuBussa*. Lisäksi olemme mukana Tuki.net -kriisikeskus netissä, jossa järjestetään ryhmätoimintaa ja chatteja nuorille.

KOULUTAMME sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia lasten ja nuorten eroryhmien ohjaajiksi. Järjestämme myös räätälöityjä tilauskoulutuksia työyhteisöille, aiheina esim. lasten ja nuorten kohtaaminen erotilanteessa, puheeksiottaminen, eron seuraukset ja kokemukset lasten ja nuorten kokemana sekä lapsi ja nuori uusperheessä.

**JÄRJESTÄMME VERTAISRYHMÄTOIMINTAA
LAPSILLE JA NUORILLE**

TAIKURI-RYHMÄ 7–12-VUOTIAILLE tarjoaa mahdollisuuden tavata muita lapsia, joilla on samankaltaisia kokemuksia. Vanhempien eroa käsitellään ryhmässä leikkien sekä pelaamisen, askartelun ja puhumisen kautta.

VETSKARI-RYHMÄ 12–18 -VUOTIAILLE NUORILLE tarjoaa mahdollisuuden selkiyttää omaa tilannetta ja suhteita läheisiin, kuulla muiden kokemuksia, sanoittaa tunteita ja pohtia voimavaroja ja vahvuuksia.

Lisätietoja: www.suomenkasper.fi > Tukea lapsille ja nuorille vanhempien erotessa

JÄSENYHDISTYKSET

**Etelä-Karjalan perhetyön
kehittämissyhistys ry**
Tukkikatu 2
53900 Lappeenranta
044 777 5355
www.ek-perhetyo.fi

**Etelä-Pohjanmaan Ensi- ja
turvakotiyhdistys ry**
Sysipolku 4
61800 Kauhajoki
p. 050 405 2136
www.etelapohjanmaan-ensijaturvakoti.fi

Helsingin ensikoti ry
Ensi-Kodin tie 4
00510 Helsinki
p. (09) 774 2460
f. (09) 701 4277
www.helsinginensikoti.fi

Kaapatut Lapset ry
Malmin Kauppatie 26
00700 Helsinki
p. 044 262 6662
www.kaapatutlapset.fi

Kanta-Hämeen perhetyö ry
Sibeliuksenkatu 9 A 6
13100 Hämeenlinna
p. 040 770 1087
www.khperhetyo.fi

**Keski-Suomen ensi- ja
turvakoti ry**
Suuruspääntie 11
40520 Jyväskylä
p. 010 423 7500
www.ksetu.fi

Kokkolan ensi- ja turvakoti ry
Sairaalkatu 9
67100 Kokkola
p. (06) 831 9518
www.kokkolanensijaturvakoti.fi

Kuopion Ensikotiyhdistys ry
Puijonkatu 27 B 24
70100 Kuopio
p. (017) 369 7200
www.kuopionensikotiry.net

**Kymenlaakson Ensi- ja
turvakotiyhdistys ry**
Opistokatu 8 B
48100 Kotka
p. 044 744 0330
www.kymenlaakson-ensijaturvakoti.fi

Lahten ensi- ja turvakoti ry
Ahvenistonkatu 2 as. 404
15110 Lahti
p. (03) 883 3181, f. (03) 883 3190
www.lahdenensijaturvakoti.fi

Lapin ensi- ja turvakoti ry
Lähteentie 5
96400 Rovaniemi
p. 040 584 0021, f. (016) 310 915
www.lapinensijaturvakoti.fi

Lapsen Kengissä ry
Puistokuja 3 B 17
79600 Joroinen
040 831 8592
toimisto@lapsenkengissa.fi

**Lapsen Oikeus Väkivallattomaan
Elämään LOVE ry**
päivystysp. 041 701 0385
www.yhdistyslovely.com

Lyömätön Linja Espoossa ry
Maalarinkuja 3 B
02650 Espoo
p. (09) 2766 2830
www.lyomatonlinja.fi

Oulun ensi- ja turvakoti ry
Kangastie 9
90500 Oulu
p. (08) 561 5500, f. (08) 382 484
www.ouluensijaturvakoti.fi

Pienperheyhdistys ry
Kinaporinkatu 11 A, 2. krs.
00500 Helsinki.
p. (09) 720 6810
f. (09) 7206 8130
www.pienperhe.fi

Pohjois-Karjalan ensikoti ry
Kyykerinkatu 32,
83500 Outokumpu
p. 0400 819 841, 0400 819 842
www.pohjoiskarjalanensikoti.fi

**Porin ensi- ja
turvakotiyhdistys ry**
Tiilimäentie 2, 28500 Pori
p. (02) 633 3850, f. (02) 633 3530
www.porinensijaturvakoti.fi

Pääkaupungin turvakoti ry
Steniuskentie 20,
00320 Helsinki
p. (09) 477 7180
f. (09) 4777 1828
www.paakaupunginturvakoti.fi

Raahen ensi- ja turvakoti ry
Fellmanipuistokatu 11
92100 Raahen
p. (08) 221 202, f. (08) 221 292
toimisto@raahenensijaturvakoti.fi

**Turvallisen vanhuuden
puolesta – Suvanto ry**
Hämeentie 15 B, 64
00500 Helsinki
p. (09) 726 2422
www.suvantory.fi

Tampereen ensi- ja turvakoti ry
Mutkakuu 38 b-c
33500 Tampere
p. (03) 3143 4800
f. (03) 3143 4814
www.tetuko.fi

Turun ensi- ja turvakoti ry
Luolavuorentie 7
20810 Turku
p. (02) 513 4100, f. (02) 513 4150
www.turunensi-jaturvakotiry.fi

**Vaasan ensi- ja turvakoti –
Vasa mödra- och skyddshem ry**
Varastokatu 12
65100 Vaasa
p. (06) 312 9666, f. (06) 312 9667
www.vaasanturvakoti.fi

**Vantaan Turvakoti
– Vanda Skyddshem ry**
Karsikkokuja 17
01360 Vantaa
p. (09) 8392 0071
f. (09) 874 7122
www.vantaanturvakoti.fi

VIOLA – väkivallasta vapaaksi ry
Savilahdenkatu 24
50100 Mikkeli
p. (015) 365 330
www.violary.fi

**Vuoksenlaakson Ensi- ja
turvakoti ry**
Karhumäenkatu 73
55120 Imatra
p. (05) 472 4909, f. (05) 431 9650
ulla.leinonen-mursu@vketu.fi

**Ylä-Savon Ensi- ja
turvakotiyhdistys ry**
Louhenkatu 17a B 19
74100 Iisalmi
p. 050 371 4208
toimisto@ylasavonensijaturvakoti.fi

**Äidit irti
synnytyksenmasennuksesta
ÄIMÄ ry**
Asemamiehenkatu 4 A, 6. krs.
00520 Helsinki
p. 040 725 6229
www.aima.fi

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITTO • ensijaturvakotienliitto.fi

Puheenjohtaja Tuula Haatainen
Toimitusjohtaja Ritva Karinsalo

Asemamiehenkatu 4 A,
00520 Helsinki
puh. (09) 454 2440
toimisto@ensijaturvakotienliitto.fi

Neuvokeskus
Palkkatilankatu 3 K (käynti Palkkatilantorilta)
00240 Helsinki
neuvokeskus.fi
apuaeroon.fi

Koulutuskeskus Sopukka
Uusi Porvoontie 482, 01120 Västerskog
puh. 040 848 6561
info@sopukka.fi

LAHJOITUSTILIT

Nordea: FI8710123000207454 NDEAFIHH
Osuuspankki: FI5455412820013200 OKOYFIHH
Sampo: FI7680001710253635 DABAFIHH

Rahankeräyslupa: Poliisihallitus nro
2020/2012/4283

BM9 1

Tartu asiaan!

Lapsuudesta voi kirjoittaa monin tavoin. Löydä oma lehtesi. Tilaukset verkkosivuilta.

Kiinnostaako lasten osallisuus lastensuojelussa, kokemusasiantuntijus sekä uudet työmenetelmät ja -välineet? Tutustu Pesäpuun lehteen. www.pesapuu.fi

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenlehti Enska pureutuu rohkeasti ja asiantuntevasti yhteiskuntaan. Lue, miten päihteiden, väkivallan ja muiden ongelmien haastamia lapsiperheitä autetaan. www.ensijaturvakotienliitto.fi

Lastensuojelun Keskusliiton Lapsen Maailma on lasten suojelijoiden lukulehti. Ajankohtainen, tuore ja hyvin tehty. Lehti ottaa myös kantaa ja pyrkii selvittämään asioiden taustoja. www.lapsenmaailma.fi

SOS-Lapsikylän Kuulumisia-lehti tarjoaa ihmisläheisiä näkökulmia lastensuojeluun sekä kurkistuksia kotimaan ja maailman SOS-lapsikyläin arkeen. www.sos-lapsikylya.fi

Pelastakaa Lapset -lehdessä kerrotaan asiantuntevasti ja ymmärrettävästi lasten suojelusta niin kotimaassa kuin maailmalla. Puhumme turvallisen lapsuuden ja lapsen oikeuksien puolesta. www.pelastakaaalapset.fi

Perhehoito-lehti on ainoa toimeksiantosuhteiseen perhehoitoon keskittynyt lehti Suomessa. Se tutustuttaa lukijansa sijaisperheiden arkeen, perhehoitajien yhdistystoimintaan sekä monimuotoiseen perhehoitoon. www.perhehoitoliitto.fi

Mannerheimin Lastensuojeluliiton jäsenlehti Lapsemme on lehti kaikenikäisten lasten vanhemmille ja perheiden parissa työskenteleville ammattilaisille. Lapsemme tarttuu ajankohtaisiin aiheisiin, antaa tukea kasvatukseen ja herättää keskustelua. www.mll.fi